

DATOS IDENTIFICATIVOS

A Atención á Diversidade e a súa Intervención

Materia	A Atención á Diversidade e a súa Intervención			
Código	P02M066V06252			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade (Pontevedra): Orientación			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Insua Meiras, Francisco Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Profesorado	Insua Meiras, Francisco Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Correo-e	parrilla@uvigo.es finsua@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A diversidade do alumnado da Educación Secundaria Obrigatoria é para moitos profesores desta etapa educativa unha preocupación principal. As razóns desta diversidade son múltiples: son distintas as orixes sociais e culturais do alumnado, son diversas as capacidades persoais e os estilos de aprendizaxe, as motivacións e expectativas para o estudo, os ámbitos socio-afectivos e o contexto familiar de procedencia... Esta materia pon a énfase en como responder a esta diversidade dende o recoñecemento da diversidade e a equidade como principios e valores educativos, situando no centro escolar, na aula e no sistema educativo o punto de referencia para deseñar respostas e medidas que supoñan unha mellora da educación para todos.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os procesos e recursos para a prevención de problemas da aprendizaxe e convivencia, os procesos de avaliación e de orientación académica e profesional.	B1 C1 C2 C9 D1
Ser capaz de desenvolver o Plan de Recursos Humanos	
Utilizar os principios da educación inclusiva como eixo para o desenvolvemento da acción orientadora.	B6 C4 C9 D1
Desenvolver e aplicar metodoloxías didácticas que favorezan a atención á diversidade do alumnado, adaptando a acción educativa ás súas diferentes características persoais e colectivas.	B6 C1 C4 D1
Adquirir as habilidades necesarias para identificar as necesidades educativas do alumnado e deseñar estratexias de intervención.	C1 C4 C9

Contidos

Tema	
1. Atención ás necesidades específicas de apoio educativo.	1.1. NEE, alumnado estranxeiro, alumnado superdotado. Atención hospitalaria. 1.2. Adaptacións do currículo. Diversificación curricular. PCPI. Programas de mellora do rendemento. Formación Profesional Básica. Apoio e reforzo educativo. Agrupamentos flexibles, desdobres e agrupación de materias en ámbitos. Flexibilización para alumnado de altas capacidades. Programas de inmersión lingüística para emigrantes. Fontes de diversidade
2. Trastornos e dificultades no desenvolvemento e na aprendizaxe	2.1. Consideracións xerais. 2.2. Trastornos psíquicos, físicos e sensoriais: características e repercusións na aprendizaxe. 2.3. Dificultades no desenvolvemento e na aprendizaxe: psicomotrices, cognitivas, da fala e a linguaxe, socioafectivas e condutuais. 2.4. Problemáticas socioculturais actuais e a súa repercusión na aprendizaxe.
3. Propostas de atención á diversidade.	3.1. A educación inclusiva. 3.2. Intervención psicoeducativa pensada dende unha concepción inclusiva da educación para dar resposta á diversidade do alumnado.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	14	12	26
Traballos tutelados	12	13	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	12	12
Foros de discusión	15	10	25
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentaciónn de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballos tutelados	Resolución de exercicios na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor. Desenvolvemento de análises críticos. Lectura de textos. Elaboración de informes. Talleres. Estudo de casos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento dos traballos. Tutorías obrigatorias individualmente ou en pequeno grupo.
Foros de discusión	Técnicas grupais, participativas, exames. Actividades tuteladas: Resolución de exercicios, debates, elaboración de traballos, seminarios, simulacións, análises críticos de materiais, etc. Actividades de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	-Atención personalizada ao alumnado á a través de: - Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Resolución de problemas e/ou exercicios	-Atención personalizada ao alumnado á a través de: - Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Foros de discusión	-Atención personalizada ao alumnado á a través de: - Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	-Atención personalizada ao alumnado á a través de: - Titorización presencial: No despacho do profesorado ou por teléfono en horario de titorías. - Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes. - Teleformación coa plataforma Faitic. - Titorización por video-conferencia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Sesión maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante.	10	B1 B6	C1 C2 C4 C9	D1
Traballos tutelados	Resolución de exercicios baixo a dirección do profesor. Elaboración de informes.	30	B1 B6	C4	D1
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de dúbidas. Seguimento de traballos.Titorías obrigatorias individualmente ou en pequeno grupo.	10	B1		D1
Foros de discusión	Resolución de exercicios, debates, elaboración de traballos. Actividades de avaliación.	40	B1 B6		D1
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Documentación dos traballos realizados. Preparación de avaliacións	10	B1 B6		D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar con éxito a materia debe obterse o nivel de aprobado en todas as probas indicadas.

As actividades non realizadas e as competencias non adquiridas na primeira convocatoria poderán completarse na convocatoria de xullo.

O alumnado non asistente deber realizar un exame escrito que recolla os contidos fundamentais da materia, cunha valoración de ata 6 puntos. Tamén terá que levar a cabo un traballo no que se reflicta as competencias procedimentais mais importantes da materia, cunha valoración de ata 4 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

la Enseñanza Secundaria

COBACHO, F. Y PONS, J. (2006). Jóvenes en desventaja y cohesión social. Educación y futuro para todos. Revista de Educación, 341, 237-255

ÁLVAREZ, J.M. (2001) *Evaluar para conocer, examinar para excluir*. Morata. Madrid

ESCUADERO, J.M. (2005). Fracaso escolar, exclusión educativa: ¿De qué se excluye y cómo? Profesorado: Revista de currículum y formación del profesorado, 1 (1), 1-24.

□ FERNANDEZ ENGUIA, M. *La escuela a examen*. Madrid: Pirámide, 2006.

FERNANDEZ ENGUIA, M. *Educación en tiempos inciertos*. Madrid: Morata, 2006.

GIMENO SACRISTÁN, J. *La reforma necesaria: Entre la política educativa y la práctica escolar*. Madrid: Morata, 2006.

GRANJA, J. (2010). Adolescentes de los pcpi: entre el fracaso escolar y la inserción laboral. En Vega, A. Y AraMendi, P. (Coords.), *Adolescentes: entre la inserción laboral y la exclusión social* (3-11). San Sebastián: Gakoa.

INSUA MEIRÁS, F. (2003): A escola e as medidas de inclusión. *Quinesia*, 32, 7-19

JAÚREGUI, P. VEGA, A. Y SANTIAGO, K. (2011) Los programas de atención a la diversidad en MENA, L., FERNÁNDEZ, M. Y RIVIERE, J. (2010). Desenganchados de la educación: procesos, experiencias, motivaciones y estrategias del abandono y del fracaso escolar. *Revista de Educación, Extraordinario 2010*, 119-145.

PEDRÓ, F. (2008). El professorat de Catalunya. Diagnosi de la situació profesional del professorat. Barcelona: Fundació Bofill. roca, e. (2010). El abandono temprano de la educación y la formación en España. *Revista de Educación, Extraordinario 2010*, 31-62.

Parrilla, A. (2001). O longo camiño cara a Inclusión. En *Revista Galega do Ensino* 32, 35-54.

RUIZ, F., y SALINAS, D. *Me hace daño el instituto*. Edicions del Bullent. Picanya. 2007.

VARIOS: □Cooperación y diversidad□. Monográfico de Cuadernos de Pedagogía, no 263. Noviembre 1997

VARIOS.: □Hacia una educación multicultural□. Monográfico de Cuadernos de Pedagogía. No 264. diciembre 1997

VARIOS: □Atención a la diversidad□. Cuadernos de Pedagogía, no 293. Julio_Agosto, 2000.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Master/P02M066V06401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Orientación e Función Titorial/P02M066V06101

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continua a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes.
 - 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
 - 3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe
-